

Ilustroval Garry Parsons

GREGOROV NEROZLUŠTITELNÝ KÓD

**LUCY & STEPHEN
HAWKINGOVCI**

**GREGOROV
NEROZLUŠTITELNÝ
KÓD**

Lucy a Stephen Hawkingovci spolu napísali aj:

**GREGOROVE TAJNÉ VÝPRAVY
DO VESMÍRU**

**GREGOROVA VESMÍRNA NAHÁŇAČKA
ZA POKLADOM**

GREGOR A VEĽKÝ TRESK

*„Dramatický dobrodružný príbeh...
pre všetkých budúcich kozmológov.“*

GUARDIAN

„Nechat si ujsť túto knihu by bola naozaj škoda!“

CAROUSEL

GREGOROV NEROZLUŠTITELNÝ KÓD

**LUCY A STEPHEN
HAWKINGOVCI**

ILUSTROVAL GARRY PARSONS

slovar

Copyright © Lucy Hawking, 2014
First published as *George and the Unbreakable Code*
by Random House Children's Publishers UK
a division of The Random House Group Ltd.
Translation © Dagmar Šajtyová 2015
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2016

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-1406-9

*Všetkým, ktorí sa pozreli na nočnú oblohu
a premýšľali...*

NAJNOVŠIE VEDECKÉ TEÓRIE!

Pri čítaní príbehu narazíte na niekoľko úžasných vedeckých štúdií a informácií, z ktorých sa môžete veľa dozvedieť o rozličných témach. Napísali ich títo poprední vedci:

Môj robot, tvoji roboti

str. 62

napísal profesor Peter W. McOwan,
Londýnska univerzita kráľovnej Márie, Veľká Británia

História života

str. 85

napísal profesor Michael J. Reiss,
Inštitút vzdelávania, Univerzita v Londýne, Veľká Británia

Kvantové počítače

str. 136

napísal Dr. Raymond Laflamme, riaditeľ Inštitútu kvantovej počítačovej vedy na Univerzite vo Waterloo, Veľká Británia

Stavebné prvky života

str. 165

napísal Dr. Toby Blench,
výskumný chemik

3D tlač

str. 248

napísal Dr. Tim Prestidge,
Totempole Consulting

Život vo vesmíre

str. 300

napísal profesor Stephen Hawking,
riaditeľ Inštitútu teoretickej kozmológie,
Univerzita v Cambridgei, Veľká Británia

Za doplňujúci materiál ďakujem:

Dr. Stuartovi Rankinovi, Oddelenie vysokovýkonných počítačov,
Univerzita v Cambridgei, Veľká Británia

Na inej planéte by bol domček na strome ideálnym miestom na pozorovanie hviezd. Napríklad planéta bez rodičov by bola úplne skvelá. Domček na strome – na veľkej jabloni uprostred zeleninových hriadok – mal správnu výšku, miesto aj uhol na to, aby tam chlapec ako Gregor mohol stráviť celú noc pozorovaním hviezd. Jeho mama a otec však mali iné predstavy, medzi ktoré patri-li domáce práce, úlohy, spánok v posteli, spoločná večera alebo „čas s rodinou“, teda s malými sestrami – dvojčikami. Nič z toho však Gregora nebavilo.

Jediné, po čom túžil, bola fotka Saturnu. Keby si tak mohol aspoň raz odfotiť svoju obľúbenú planétu – veli-kánskeho zmrznutého plynového obra s nádhernými ľa-dovými prachovými prstencami. Ale v tomto období roka, keď slnko zapadalo naozaj neskoro, sa Saturn obja-vil na nočnej oblohe až takmer o polnoci. Gregor však vte-dy mal dávno po večierke a nebola šanca, že by ho rodičia nechali v domčeku na strome tak dlho.

Gregor zamyslene hojdal nohami na okraji domčeka, vzdychal a snažil sa vypočítať, koľko hodín a dní ešte musí

čakať, kým bude dosť starý na to, aby si mohol robiť, čo chce...

„Čau,“ prerušila jeho myšlienkový pochod útla postava v dlhých širokých maskáčových šortkách, mikine a bejzbalovej šiltovke, ktorá zrazu vyskočila na dlážku domčeka. „Čo tu tak sedíš?“

Gregorovi bolo hneď veselšie. „Anka?“

Anka bola jeho najlepšia kamarátka, odkedy sa pred niekoľkými rokmi spolu s mamou a otcom pristahovala do mestečka Foxbridge. Bývala vo vedľajšom dome, ale nebol to jediný dôvod ich kamarátstva. Gregor ju mal skrátka rád: Anka, dcéra vedca, bola zábavná, šikovná, mala skvelé nápady a ničoho sa nebála. Nič pre ňu nebolo nemožné, žiadne dobrodružstvo nemohlo zostať ne-

povšimnuté, nijaká teória neoverená a žiadna domnienka nepreskúmaná.

„Čo robíš?“ opýtala sa.

„Nič,“ zamrmľal Gregor. „Len čakám.“

„A na čo?“

„Že sa niečo stane.“ Jeho hlas znel nešťastne.

„Aj ja,“ povedala Anka. „Myslíš, že na nás vesmír zabudol? Že už nikdy nezažijeme žiadne vesmírne dobrodružstvo?“

Gregor si vzdychol. „Myslíš, že ešte niekedy budeme lietať vo vesmíre?“

„Teraz asi nie,“ odvetila Anka. „Možno sme si užili dosť zábavy, a keďže už máme jedenásť rokov, musíme byť už navždy vážni.“

Gregor vstal a pocítil, ako sa pod ním drevené dosky rozkývali. Bol si *takmer* istý, že domček na strome je bezpečný a je veľmi nepravdepodobné, že by sa mohli zrútiť na tvrdú zem. Postavil ho spolu s otcom z materiálu, čo nazvláčali z miestnej skládky odpadu. A raz, keď sa práve zaoberali stavbou „obývatelnej“ časti, kde teraz sedeli s Ankou, sa otec preboril nohou cez prehnitú dosku. Našťastie cez ňu úplne neprepadol, ale Gregor musel vynaložiť všetky sily, aby ho vytiahol nahor, zatiaľ čo dole na zemi jeho sestry, dvojčičky Juno a Hera, pištali od smiechu.

Vďaka tejto malej nehode však Gregorovi rodičia usúdili, že domček na strome je príliš nebezpečný pre jeho malé sestry, ktoré tak dostali zákaz šplhať sa hore po

povrazovom rebríku. Gregor bol s rozhodnutím rodičov veľmi spokojný. Znamenalo to, že domček na strome je *jeho* kráľovstvo, chránené pred chaosom, ktorý vládol v celom dome. Dostal prísne pokyny vždy vytiahnuť rebrík tak, aby zabránil nedočkavým človečikom vyšplhať sa za milovaným bratom. Gregor veľmi dôsledne dbal na bezpečnosť a nikdy rebrík nespúšťal. Čo znamená...

„Hej!“ Zrazu si uvedomil, že Anka sa tam predsa nemala ako len tak objaviť. „Ako si sa dostala hore?“

Anka sa uškrnula. „Keď som bola malá, uštipol ma pavúk,“ zašepkala dramatickým hlasom. „Vďaka tomu mám nadprirodzené schopnosti, ktorým ešte len teraz začínam rozumieť.“

Gregor ukázal na povraz s uzlami, ktorý si práve všimol na najhrubšej vetve stromu. „To si bola ty?“

„Hej,“ priznala sa Anka už normálnym hlasom. „Chcela som len skúsiť, či to dokážem.“

„Spustil by som ti dole rebrík,“ povedal jej Gregor.

„Naposlady, keď som chcela, aby si mi

ho spustil,“ sťažovala sa, „si ma nútil hádať milión rôznych hesiel a ešte som sa potom musela s tebou podeliť o Kit Kat.“

„To nebol Kit Kat!“ pripomenul jej Gregor. „Bol to kúsok čokolády“ – prstami pritom nakreslil do vzduchu úvodzovky –, „čo si skúšala vyrobiť v laboratórnych podmienkach, zabalený do obalu od Kit Katu, aby si videla, či zistím rozdiel.“

„Keď môže myšiam narásť ucho na chrbte,“ namietla Anka, „prečo by som si ja nemohla vypestovať Kit Kat? Musí byť predsa možné vyrobiť samoreprodukčné čokoládové molekuly, ktoré sa budú jednoducho ďalej zdvojnásobovať.“

Anka bola nádejná experimentálna chemička. Často využívala kuchyňu ako svoje osobné laboratórium, čo jej mamu privádzalo do zúfalstva, napríklad keď chcela vybrať z chladničky jablkový džús a namiesto toho tam našla kryštalický proteínový produkt.

„Len aby si vedela,“ povedal Gregor. „Ten tvoj Kit Kat chutil ako dinosaurí necht.“

„Ani náhodou!“ protestovala Anka. „Moja doma vypestovaná čokoláda bola vynikajúca. Tak neviem, o čom hovoríš. A vôbec, kedy si stihol ochutnať dinosaurí necht?“

„Necht na palci,“ spresnil Gregor. „Vážne hnusné. Ako-by to bola bilión rokov stará skamenelina.“

„Haha,“ zasmiala sa Anka sarkasticky. „Netušila som, že je z teba *taký* gurumak.“

„Myslíš gurmán? Ved' ani nevieš, čo to znamená,“ odsekol Gregor.

„Viem!“

„No tak povedz,“ Gregor si bol celkom istý, že má tentoraz pravdu.

„No, keď si v niečom naozaj dobrý, tak si guru,“ vysvetlovala Anka, „a keď sa pritom prechádzaš v maku, tak je z teba *gurumak*.“ Sotva dokončila vetu a vybuchla od smiechu – až pritom spadla zo sedacieho vaku.

„Ty si cvok,“ povedal Gregor a usmial sa.

„Čo má IQ 152.“ Anka sa zdvihla z dlážky. Pred týždňom bola na testoch IQ a chcela, aby si všetci pamätali jej výsledok. Zrazu zbadala na zemi rozložené Gregorove veci. „Čo s tým?“

„Dávam si to dokopy.“ Gregor ukázal na vybavenie, ktoré zachránil z rúk svojich malých sestier a vyniesol ho do domčeka na strome, aby bolo v bezpečí. Mal tam 60-milimetrový biely teleskop s čiernymi páskami na každej strane a fotoaparát, ktorý sa pokúšal primontovať na teleskop, aby mohol robiť fotky. Teleskop dostal od starkej, ale fotoaparát prekvapivo pochádzal zo smetiska. „Aby som mohol robiť fotky Saturnu, keď sa zotmie. Teda ak ma moji *nudní* rodičia nedonútia ísť dnu. Je to môj projekt na prázdniny.“

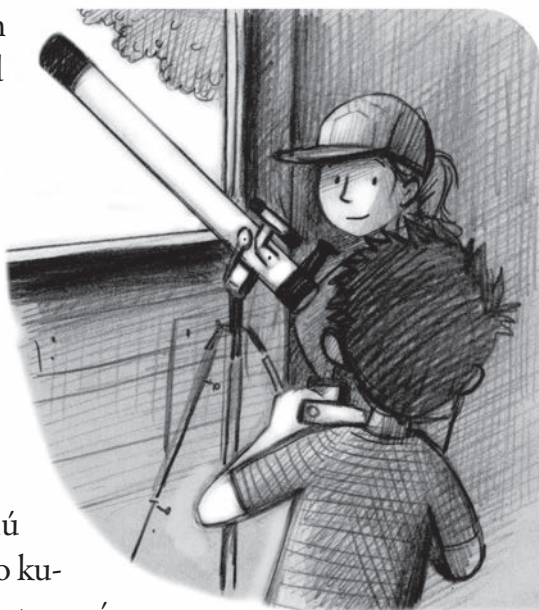
„Paráda!“ Anka prižmúrila oči a nazrela do hľadáčika teleskopu. „Fuj!“ vykrikla vzápätí. „Je na tom niečo lepkavé!“

„Čo?!“ zdesil sa Gregor. Pozrel sa bližšie. A naozaj, okolo hľadáčika bola akási lepkavá ružová hmota.

„Už toho mám dost!“ vybuchol od zlosti. Začal schádzať po rebríku.

„Kam ideš?“ zliezala Anka za ním. „Veď to nie je nič hrozné! To sa dá očistiť!“

Ale Gregor sa už rútil do domu a tvár mal červenú od hnevu. Vrazil do kuchyne, kde sa jeho otec práve pokúšal nakŕmiť dvojičky.

„Jedna lyžička za ocka!“ povedal Here, ktorá otvorila ústa, ochutnala zelenú gebuzinu a vzápätí ju naňho vyplula. Hera potom začala pišťať od smiechu a trieskať lyžičkou o tácku na detskej stolíčke, takže všetky kúsočky jedla poskakovali okolo nej ako mexické fazuľky.

Juno, ktorá zvyčajne kopírovala svoje dvojča, sa k nej pridala, búchala lyžičkou, odúvala pritom pery a prskala.

Otec sa pozrel na Gregora s útrpno-radostným výrazom na tvári a zelený sliz mu pritom kvapkal z brady na doma vyrobenú košeľu.

Gregor sa zhlboka nadýchol, že zo seba vydá nahnevajúcu záplavu slov o deckách, ktoré babrú veci iných ľudí, ale Anka sa práve včas pretlačila pred neho.

„Ahoj!“ zavolala veselo na Gregorovho otca. „Ahojte, dievčatá!“

Dievčatá zabúchali lyžicami a dychtivo brblali pri novom rozptýlení od večere.

„Len som sa chcela opýtať, či by Gregor nemohol ísť k nám,“ zašvitorila Anka. Natiahla ruku, aby poštekli Heru na lepkavej brade, načo sa dievčatko okamžite rozchichotalo.

„A čo môj teleskop?“ zamrmlal Gregor podráždene Anke za chrbtom.

„To sa vyrieši,“ odvetila potichu. „Ty máš ale šťastie, že máš malé sestričky,“ hrkútala pri pohľade na dvojčatá. „Aj ja by som chcela mať také roztomilé sestry. Som taký osamelý jedináčik...“ vystrúhala prehnane smutnú tvár.

„Hmm.“ Gregor by si nič neželal viac, ako žiť v Ankinej tichej, čudáckej a technológiami popretkávannej domácnosti s otcom vedcom a mamou, ktorá sa čoraz viac zameriava na kariéru. Tam neboli žiadne malé deti, žiadny hluk, žiadna biozelenina a neporiadok – teda okrem prípadov, keď Anka robila jeden zo svojich „zaujímavých“ pokusov v kuchyni.

„No, ehm, môžeš ísť – ale nezabudni sa vrátiť načas, aby si stihol urobiť všetky povinnosti,“ povedal Gregorovi otec a snažil sa, aby to vyznelo tak, že má veci pod kontrolou.

„Super!“ zvolala Anka nadšene a tlačila Gregora von z dverí. Gregor vedel, že keď má Anka rozkazovačnú náladu, netreba jej odporovať. A tak šiel za ňou, čo zasa nebolo také ťažké, lebo vôbec nemal chuť trčať namosúrený doma, keď mohol ísť na návštevu k Anke.

„Ahojte!“ zahulákala Anka, keď vybehli z dverí. „Pekný deň!“

„Gregor, nezabudni, že musíš vyplniť graf odmien a dokončiť si týždenné úlohy!“ zavolať Gregorov otec za odchádzajúcou postavou svojho najstaršieho syna. „Ešte ti chýbajú tri pätiny kruhového grafu!“

No Gregor bol už preč, Anka ho uniesla na vzrušujúce územie susedného domu – domu, v ktorom bolo v Gregorových očiach všetko technologické, priekopnícke, vedecké, elektronické a úžasné.

KAnkinmu domu sa dostali cez dieru v plote medzi záhradami. Dieru urobil Freddy – prasiatko, ktoré bolo ďalším z darčkov od Gregorovej iniciatívnej starkej –, keď sa pokúšal predať zo záhrady Zeleninkovcov pri odvážnej ceste za slobodou. Jeho stopy v to popoludnie priviedli Gregora prvýkrát k Anke a k jej rodine – k otcovi, úžasnému vedcovi a supermozgu Erikovi, k mame, hudobníčke Zuzane a ich super počítaču Kozmovi, ktorý bol taký výkonný a inteligentný, že dokázal nakresliť dvere, cez ktoré ste sa mohli dostať na akékoľvek miesto vo vesmíre (ak ste, samozrejme, mali na sebe skafander). Od toho dňa sa Gregor stihol povozit' na kométe, chodiť po Marse a bojoval so zlým vedcom vo vzdialenom solárnom systéme. Treba povedať, že jeho život už nikdy nebol taký ako predtým.

„Hej!“ ozvala sa Anka, keď bežali. „Nemal by si byť na svoje sestry zlý.“

„Čo?“ Gregor už na dvojčky vôbec nemyslel. „O čom hovoríš? Ved' som vôbec nebol zlý!“